

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

A m. kir. postatakarékpénztárnál a 998. sz. cheque-számla tulajdonosa.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb fel-
szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisior tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdij minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Köszellem.

III.

Neveltségessé lesz manapság a legfényesebb tehetségű, fiatal, munkaszerető és munkaképes ember is, ha lelkiismerete szigorú és igazságos meggyőződésével saját erejére támaszkodva lép a közélet terére, hogy harcsozjon dicső ideálokért, nagy, nemzeti czélokért: mihelyt ez ideálok a magasságban trónolók legesekélyebb politikai vagy magánérdekeibe ütköznek. „Véresszáj”-nak nevezik, ki elégedetlen mer lenni a középszerűség mai uralmával; ha nem emel kalapot a protections-kindek ögyelgése előtt, melyet hivatalosan közügyek terén való érdemszerzésnek neveznek.

S a társadalomnak, — ennek a régen hatalmas, bátor, igazságos magyar társadalomnak — egyetlen szava, egyetlen mozdulata sincs, hogy felkeljen az üresséjük és üresszívűek garázdálkodása ellen; hogy felemelje egy-egy letipott szószólóját az igazságnak és félrelökje az utból azokat a gavallérokat, kik a közügyek szolgálatát sportnak tekintik s gögösen nézik le a szorgalmas, becsületes, kenyérkereső munkát. S a ki plane arra is vetemedik, hogy eszméket terjeszzen a társadalomban, ki tollal írja le azt, mit elmondania az arra hivatott helyen joga nines, mert a szabad szó előtt minden testületi terem zárva van, annak neve: scribler, egyszerűen scribler, firkász; a ki nem ért az agarakhoz.

Ismerek egy megyét, a hol képviselővé lett egy szolgabíró, kinek e fényes állásra semmi egyéb chance-a nem volt, mint az, hogy igen jól vivott, s összevagdalt egy néhány embert és összevagdaltatta magát is. Fegyelmi ügyeinek száma temérdek volt, de azokat nem merték ellene igazságosan lefolytatni, mert féltek a párbajától. Ismerek szinte egy megyét, a melynek egyik legokosabb és legképzettebb férfiát azért szorították le erőszakosan a közügyek teréről, mert nem akart — vagy nem mert — párbajra

kimenni egy athletával. S a társadalom egyetlen hangja se rezdült e hallatlan erőszakoskodások közé, melyek szentesíteni látszanak gavallérkorunk azon elvét, hogy: nem az a derék ember, a ki eszes, becsületes és munkaszerető, hanem az, a ki jól tud verekedni.

A korezmák duhaj kanászát — kinek sokszor czerszer több oka és joga van ölmos bottal tusára kelni kanászczimborájával, mint a mi társadalmi hőseinknek párbajra kiállani, — elítélik egy-két esztendei nehéz börtönre; míg a gavallérok eszeveszett párbajaikért a polgári tisztesség legmagasabb jutalmaiban részesülnek. Nem verléltető ez?

Nekünk, kik fáradságos munkában görnyedünk évről-évre, s testi és szellemi erőnket áldozzuk szerény megélhetésünkért s az emberiség előrehaladásaért; nekünk, kik a tisztos polgári élet munkája közben megbecsüljük a munkát, az észet, a becsületet, megtartjuk a törvényeket s lelkesedünk minden igaz ügyért: nekünk, polgári elemnek lett hivatásunk, hogy Magyarország erkölestelen közszellemét végre-valahára átalakítsuk. Gyűlöljük meg a csuszó-mászó servilizmust, mely nem enged tért a szókimondó igazságosságának; becsüljük meg az önérdék nélküli, igazságos szabadszöllást; ne tékozzoljuk bizalmunkat oly emberekre, kik e bizalmat csak saját *megvásárolt* tulajdonuknak tartják s egyedül arra használják, hogy uri kedvteléseiknek szabadon s valamely jogczímen élhessenek. Követeljük a büntetőtörvény szigorú végrehajtását a párbajokkal szemben s emeljük mi magunk fel azokat, kik — mert nem akarnak rabszolgák lenni — előhaladni a társadalomban nem képesek.

S ha hosszú, összetartó küzdelemmel kiirtottuk társadalmunk két legbujább és legotrombább gyomát: az underító servilizmust, s az üresséjű, ostoba gavallérkodást, akkor Magyarország új, hatalmas társadalmi életre fog kelni önmagától; intézményei erősek, nemzetiek, tiszták és demokratikusok lesznek; a közélet megbecsült erényeit

nem az előjogok, pénz és verekedő nyers erő fogják képezni, hanem a munka, becsület és igazságosság.

Ha megteremtjük az ezek alapjára épült magyar nemzeti közszellemet: az ostobák és középszerűségek mai uralma összeomlik, s helyét az intelligencia, a szív és ész fölényének joga foglalja el. Hivatalos és társadalmi rabszolgák nem lesznek többé, hanem minden ember: ember lesz, annyi, a mennyit önmaga miatt ér. És Plato szent álma beteljesül: ész fogja kormányozni a világot, s az egyedül legitím társadalmi közszellem az lesz, mely a legjobbak és legokosabbak uralmát megfogja alapítani!

Civis.

Gömörmegyei közs. körjegyzői gyűlés.

A Gömör-Kishont t. e. megyei községi körjegyzői egylet Várgedén tolyó évi augusztus 17-én tartotta meg évi rendes közgyűlését a fürdő helyiség nagytermében.

A szép számban egybegyűlt tagokat Fridrik Vilmos pelsőci jegyző, mint az egyesület elnöke szívvelyesen üdvözölte, a közgyűlést hatóságos szónoki hévvel előadott beszéd kíséretében; délelőtt 10 órakor megnyitották nyilvánították.

Különösen kiemelte a jegyzői egylet fontosságát, a jelen közigazgatásra nézve válságos időkben; midőn a jegyzői testületek mintegy erkölcsi kényszerítve vannak arra, hogy a községi közigazgatás terén a gyakorlati életben tapasztalt hiányok orvoslására az intéző körök figyelmét felhívják s azt a szőnyegen forgó községi törvényjavaslat tárgyalása alkalmával érvényre juttassák.

Fontosságát emeli a községi körjegyzői egyesületnek azon rendkívüli viszonyánál fogva is, mert az egyesület egyuttal tulajdonosa is a megyei jegyzői nyugdíjalapnak, s mint ilyen, annak kezeléséről önállóan intézkedik.

A nagy terjedelmű elnöki jelentés teljesen hű képet adta a lefolyt év történetének és mozzanatainak, a mik a jegyzők személyi és anyagi viszonyaik között felmerültek.

Örvendetes tudomásul vétették, hogy a jegyzői nyugdíjalap a múlt év végén 22479 frt 15 kr-ra rugott, hogy a még hátralékban levő községek és községi körjegyzők kötelezettségük a folyó évben buzgalommal felelték meg. Az egyleti pénztár szintén örvendetes képet mutat fel, mult évi maradványa 342 frt 57 krt képvisel.

T Á R C Z A.

Két tudós hölgy.

Németországban nagy mozgalom indult meg a hölgyek közt. Ok ugyanis folyamodtak a birodalmi gyűléshez, hogy a nőnek engedjék meg az orvosi pályára való kiképzés. Kérvényük ugyan eredményre nem vezetett, de azért még korántsem hagytak fel törekvéseikkel, sőt legújabbán még tovább mentek: nemcsak az orvosi pályára való bocsátást, hanem még a gyógyszerészetre is kérelmezni fogják.

Lesz talán még alkalmam e lapban a női hatás-köréről szólni, ez egyszer a t. olvasó-közönségnek két női alakot akarok bemutatni, mely nem esékély tudományosságot fejtett ki és a művelt világ meglepetését nagy mérvben idézte elő. Ilyen női alakok a következők:

Dr. Kovalevszka Zsófia szül. Krukovszki, Stockhloim egyetem rendes mennyiség-tanárnő. Nem érdektelen ezen rendkívüli matematikai tehetségnek életpályája.

1853. évben született Kovalevszka, mint egy előkelő hivatalnok és földbirtokos gyermeke Oroszországban. Első nevelését nővérevel együtt házi nevelőjétől nyerte, mely alkalmával, mint ilyen előkelő körökben még mai nap is szokás, az anyanyelvén kívül még a francziát, a németet és az angolt is elsajátította.

Tizenkét éves korában azon véletlen eset adta elő magát, hogy egy rokona nevelőjével hosszabb látogatásra jött hozzájuk, még pedig nemcsak egészségi szempontból, hanem a falusi magányban a hiányzó ismereteket pótolandó. A számtan a 12 éves fiúnak sehogy sem ment a fejébe, a nevelő azon gondolatra jött, hogy a fiut a tanulásra serkentse, az egyenlőkorú kis leányt a mennyiség-tanulótársaul a fiu mellé fogadta. A mi eleinte csak eszköz volt a nevelő kezében, az most czél lett a leányra nézve, ő annyira megkedvelte e tantárgyat, hogy szülei aggodalmukban ettől egészen eltöltötték.

Egy alkalommal atyja egyik jó ismerőse, ki a mathesisben és a természettanban kellő jártassággal bírt, látogatába jött hozzájuk. Ez látván a gyermeknek a számtan iránti nagy érdeklődését, próbát tett vele s csakhamar

meggyőződött, hogy e leányban a nevezett tantárgyra vonatkozólag nagy tehetség rejlik, bőven ellátta e szakba való könyvekkel.

Rövid idő múlva Pétervárra jöttek szülei s velök együtt Zsófia is. Atyja barátja tudakozódott a kis leány tanulmányai után s azt nyerte feleletül tőle, hogy ő bizony a kapott könyveket egészen áttanulmányozta, a mit az ismerős köve hitt. Egy kis vizsga csakhamar meggyőzte őt arról, hogy a gyermek igazat mondott. Most már az ismerős az atyát arra bírta, hogy megengedte kiképezni tehetségét és fogadott mellé egy tanítót azon időre, míg Pétervárott lesznek. Az egyetemen való kiképzésről mit sem akart hallani az atya, mert ilyen nőtanulók előtte csak nihilisták voltak.

Tizenhat éves korában Kovalevszkihez ment férjhez, ki egy becsületes, nejenek rendkívüli matematikai tehetségét méltató férfi vala Férjhez menetele után két évig Heidelbergben Helmholtz, Kirchhoff és Königsberger híres tanárok előadásait hallgatta, kiknek akkorában tetszésére volt hagyva nőtanulókat előadandó tantárgyaik hallgatására bocsátani. Innen Berlinbe ment Weyerstrassnál tanulmányait folytatandó. Mind ez férje beleegyezésével történt.

Négy évi fáradságos munka után nagy nehézségek elhárítása mellett — melyekhez azok is tartoznak, hogy ő Berlinben nem úgy mint Heidelbergben nyilvánosan hallgathatta a mathesist, hanem magán előadásokat kénytelen volt venni — befejezte Kovalevszka matematikai szakmáját világhírű tanára segítségével.

Képzhető mily fogalma volt Weyerstrassnak tanítványáról, hogy ő ilyen magán előadásokat neki tartott. Nagy tehetsége a mennyiség-tanban kitűnik már abból is, hogy Weyerstrass tanítványának dolgozatait a göttingeni egyetemen beküldte, melyeknek alapján, a nélkül, hogy a szigorlatot le tette volna, ő tudóri süveggel lett megkínálva. Ez időben férje, ki a moszkvai egyetemnek paleontologia tanára volt, hirtelen meghalt, Kovalevszka 21 éves korában özvegygő lett.

Megszomorodott lelkének vizgását a tudományban találta. Több szakdolgozatai közül csak a következő említjük fel: „Egy lényeges pontban a szilárd testek

mozgásának elmélete befejezendő” cziműt, mely munká jáért a francia tudós akadémiától a Bordin-féle 5000 frankos pályadíjat nyerte el.

1884. év július hó 23-án a stockholmi egyetem a mennyiség-tan rendes tanárává nevezte ki.

Életének legtöbb óhaját elérte s Svédország a 19. században azon egyetlen ország Európában, mely ily rendkívüli tehetségű tanárnóval dicsekedhetett. De a szegény asszony alig 7 évi sikerdus működése után 1891. február hó 10-én jobblétre szenderült. . . .

A mult évben a zürichi egyetem, alapításának évfordulóján, egy nővény-boneztani főpályatételt tűzött ki, melyet a „Iacta alea est” czimű jelíges szerző nyert el. A nevezett egyetem rektora a dolgozat felett ekkép nyilatkozott:

A „Iacta alea est” czím alatt benyújtott jelíges munka — a viráglevelek boneztanának összehasonlító alapvonásai — minden tekintetben sikerült megoldott pályafeladatnak tekintendő. A szerző a feladatot nemcsak hogy helyesen fogta fel, hanem egy rendkívüli nagy szorgalommal és ügyességgel nagy vizsgálat-anyagot keresztül hatolt, a boneztani és élettani eredményeknek annyira ura lett, hogy a tudomány az előttünk fekvő munka álta egy jelentékeny és érdemteljes bővítést nyert s új mozzanatokat további kutatásra foglal magában. Különösen kiemelendők a számtalan illusztrációk, melyek nagy szakértelemmel és technikai ügyességgel készültek és az egész műnek dombornívű természetes önállóságot kölcsönöznek. A pályakérdésnek benyújtott megoldása megérdemli nemcsak a helyes kiterjedésnek elismeréséből, hanem a részletes kutatás méltatásából is a kitűnő tulajdonság elnevezését és az első pályadíjjal való megtiszteltetést.”

Most felbontották a jelíges levelet s kitűnt, hogy a jeles munka szerzője: Müller Lujza kisasszony, studiosus philosophiae, Hirschfeld, szászországi születésű.

Ezen két európai kimagasló nőalak megérdemli, hogy mindkét nembeli olvasó közönségünk ismerje, hogy egyrészt ösztönzésül, másrészt pedig esodálkozásunk tárgyául szolgáljon.

Wiesinger-Károly.

Az országos jegyzői árvaház javára megveszerte gyűjtés rendeltetett el.

Az utadók kezelése és egyéb közügyek nagyfokú torlódása folytán az egyetlét kérvényt fog intézni a törvényhatóság, hogy a segédjegyzői állásokat más megyék példájára az egész megye területén léptesse életbe, a mi a községi közigazgatás jóságát természetesen nagy mérvben elősegítené, s lassu közigazgatásunkat gyorsabbá tenné. Nagy figyelmet keltett Pazar Gusztáv nyustyai jegyző értekezése az anyira bonyolult községi illetőség kérdéséről. Ezen komoly tanulmányt írt irodalmi színvonalon álló munka közérdekű voltánál fogva a folyó évben is kiadni szándékolt jegyzői egyleti évkönyvben felvételni határozottat.

Ezek után a tisztújítás ejtetett meg, egyhangulag a régiék maradtak meg, elnök Fridrik Vilmos pelsőzi, alelnök Prekopa Károly nagyörözei, főjegyző Záhonyi János sajó-gömöri, jegyző Markus Dénes giczei, pénztárnok Molnár Gusztáv rimabányai.

Választmányi tagok: Gaál György polonkai, Dusza Károly horkái, Pazar Gusztáv nyustyai, Katona József oldalfalvi, Dobay Miksa oláhpataki, Lengyel Abraham bátkai és Zorkóczy József murányi körjegyzők.

A budapesti országos jegyzői kongresszusra Fridrik Vilmos, akadályoztatása esetén Záhonyi János küldetett ki képviselőül.

A jövő évi közgyűlés helyéül Nyustya község állapított meg.

Közgyűlés után a tagok és a megjelent vendégek közeledben vettek részt. A kitünő cigány zenekar és izletes ételek mellett a társaság délután 3 óráig együtt volt.

Tösztokban sem volt hiány. Az első pohárköszöntőt Fridrik Vilmos elnök mondotta ő felségére, utána Záhonyi főjegyző a főispánért írtott poharat. Felköszöntötték még Draskóczy László és Szontagh Zoltán főszolgabírókat, Fridrik Vilmos elnököt, Prekopa alelnököt, a jegyzői kart és Kovács Ferenc kokovai jegyzőt.

A kitünő mulatságot a délutáni 4 órai vonat indulása zavarta meg, a mikor a tagok a szélrőzsa minden irányában eltávoztak. E g o .

Levelezés.

Rimaszécs, 1891. aug. 23.

T. Szerkesztő ur!

Beeses lapjának 32. számában közölt „Megszínlés-sül” című cikkükemre Kellner Pál rimaszécsi körjegyző ur volt szíves válaszolni, még pedig olyan hangon, amelyből az látszik, hogy nagyon is szívére vette ezt a mi adóügyünket. Hát az bizony nem volna baj, ha az adóügyekkel foglalkozó urak néha megszínlésnek a szegény ember sorát.

Különben sietek kijelenteni, hogy cikkükemnek, vagy helyesebben mondva, felszólalásomnak nem az volt a célja, hogy én a rimaszécsi körjegyző ur adó körüli eljárását megdöntsem. Én teljes tisztelettel és elismeréssel viseltetem a körjegyző urnak minden irányban kifejteti szokott hivatali buzgólkodása iránt. Csupán kúriozumképen, a közérdek szempontjából kívántam publikálni azt, hogy: sok az a b, s egy kis darabka földeske után is annyi mindenféle terhet kell viselni a szegény tanítónak, s talán többet, mint a mennyi esekély földjének a jövedelme. De nem volt eszem ágában sem, hogy adóink nagyságát mind a körjegyző urnak tulajdonítsam. Talán csak még sem ő határozza ránk ezt a sok adót egészen? Hanem a községi pötléket, azt egészen neki tulajdonítom. És megköszönve azon szívesességét, hogy bekövetkezheto alkalom esetén az én számomra mond le körjegyzői állásáról, két állítására kívánok megjegyzést tenni.

Azt mondja a jegyző ur: „erkölcsi kötelességemnek tartom a cikk (t. i. az én cikkem) tartalmát valódi értékére leszállítani.” Es hogy szállítja le? Ugy, hogy kimutatja, hogy a kérdéses föld után nem 3 frt 86 krt kell fizetni, mint a hogy én írtam, hanem 3 frt 74 krt, vagyis 12 krral kevesebbet. Igaz, hogy ezzel „cikkem tartalma” lejjebb van szállítva — 12 krral. De az is igaz, hogy ez a 12 kr. mint községi pótlék a mult évre fizetve volt. Azt a jegyző ur maga is elismeri, sőt ígéri, hogy ez a községi pénztárból vissza fog utalványoztatni.

A különös csak az, hogy ez az ígért a ref. tanító részére, azóta tétel, a mióta az én cikkükem napvilágot látott. Hát az én felszólalásom előtt miért nem tartotta jónak a jegyző ur a befizetett adópötléknek vissza utalványozását megígérni? Hiszen lett volna módja rá. A tanító ur korábban reklamált miatta! De csak azt a választ kapta, hogy jövöre töröltetni fog. — Ime, — (ne méltóztassék kicsinyleni a dolgot, itt nem krajezárokról, hanem törvényről van szó.) Az én felszólalásomnak több értéke lett, mint amennyire én magam becsültem, mert én csak kúriozumnak szántam, a jegyző ur pedig az igazság és törvény útjára lett általa visszatérítve. Tehát a jegyző ur, annak az értékét, nem az hogy leszállította volna, hanem, bár akaratlanul, még magasabbra emelte, maga alatt pedig levágta a fát. Bebizonyítottam ezt is.

Azt állítja tovább a jegyző ur a saját reputációjának védelme gyanánt, hogy: az illető tanító ur ez egy esetet kivéve, sem a esobánkai, sem a rimaszécsi birtoka után községi pótlékkal terhelve sohasem volt. Hát ez engedelemmel legyen mondva, egyszerűen: valótlan-ság vagy ha jobban tetszik a kifejezés: tévedés, alapos tévedés. S én erre azt mondom a jegyző urnak, deák szóllással, hogy: si tacuisset, philosophus mensisset. „A te saját kezéd ver meg téged.” Ugyanis Kellner Pál rimaszécsi körjegyző urnak kivetése és saját kezű bejegyzése szerint fizetett a rimaszécsi ref. tanító, községi pótdobba, a esobánkai kis földeske után: (lásd a 4 db. adókönyvcskét) — 1885-re: 11 krt; 1886-ra: 12 krt; 1887-re: 12 krt; 1888-ra: 10 krt; 1889-re: 17 krt; 1890-re: 12 krt. Továbbá a rimaszécsi tanítói birtok után: 1880-ra 1 frt 47 krt; 1884-re 43 krt; 1885-re 43 krt. Tehát nem lehet, nem szabad azt mondani, hogy „sohasem,” — mert az nem felel meg a valóságnak.

Vagy ezek is tévedésből, vagy éppen a törvény nem tudásából vettek-e ki? A fizetőnek körülbelül mind egy. S vajjon vissza fognak-e ezek is utalványoztatni a községi pénztárból, vagy épen a jegyző ur zsebéből? Ez azt hiszem, a jegyző urra nézve, már nem volna mindegy.

Kicsiny dolgok ezek, tisztelt Szerkesztő ur, de azért

van bennök egy nagy esomó közérdek. Ezért engedje meg nekem, hogy e dolgokra ujra vissza tértem.

Többé nem térek vissza rájuk.

Ha az igazság és kimélet, karöltve szednek az adót, talán még az adószedés sem lenne nagyon ellenszenves dolog.

Mély tisztelettel vagyok

Vattay László, ev. ref. lelkész.

A tiszai ev. egyházkerület 1891. évi közgyűlése Poprádon.

Angusztus 20-án összejűlékezvén az egyházkerület kiküldöttéi, testületileg üdvözölték a szeretett főpásztor Zelenka püspököt, majd az érkező általános tisztelt kerületi felügyelő Pécsy Tamás fogadására öltött dísz a kerületi gyűlés és a poprádi egyházzal együtt a vasúthoz sietett üdvözölni a tiszai ker. világi fejt.

A szívélyes üdvözlés után hosszú kocsisor kísérte be a vasuti állomástól a világi elnököt.

Majd némi előkészület után megszólaltak a szépszavú harangok s a sokaság a templomba sietett, hol Farbak József egyházkerületi főjegyző buzgó imája után megkezdődött a kerületi gyűlés.

A kerületi gyűlésen Pécsy Tamás volt a világi elnök, ki fölöttébb tartalmas és sürű eljenzéssel kísért megnyitó beszédet mondott, többek közt hangsúlyozván, hogy egyházi téren ezen a ponton vagyunk, hogy legközelebb rendbe kell szedni azon szabadságokat és kiváltságokat, a melyeket őseink karddal szereztek és védelmezték. (Helyeslés.) Nagyon nehéz feladat, mert semmi sem nehezebb, mint a szabadságot §§-ba foglalni; nagyon kell vigyázni, hogy a rend mellett az egyéni szabadságot ne veszélyeztessük!

Azután rációtt arra, hogy mennyire szükséges az egyháznak a népiskolákra kiterjeszteni figyelmét s hangoztatta, hogy nemcsak az a tudomány szükséges mely a közép és magas iskolákban tanítatik, de az a tudomány is, a melyet a közép szerez, s ezzel kapcsolatban a leányiskolákról szólván e szavakkal végezte beszédét:

„Mondtam másszor is, de megemlítem mostan is, hogy nekünk nagy figyelemmel kell kísérnünk, mit csinálnak mások és láthatjuk, hogy minden egyes róm. kath. püspök mily nagy sulyt fektet arra, hogy minél jobb leánynevelőket létesítsen és hogy a nőnevelés terén oda tudják vinni, hogy azok az intézetek a mai kor színvonalán álljanak és oda seregélyenek hívei, nekünk is ugy kell eljárunk.” (Hosszantartó lelkes eljenzés.)

Pécsy Tamás megnyitó beszédére Zelenka püspök örömet fejezi ki, az elnök által mondottak felett.

A gimnázium s leányiskolára — így folytató — szabadjon megjegyznem, hogy ezek a miénk, de csak addig, a míg nem csak gondolkodásra, hanem azon szent érzelmek ápolására is törekszenek, a melyek a keresztyén szellem alatt állanak, s ezen szellem betartását követeljük a tanároktól, hogy ne csak lelketlen napszamosai legyenek az egyháznak, hanem a kik vallásos érzelm mellett azon szellem birtokában vezeték a fiataliságot, a mely nélkül nincs élet, ninesen áldás (éljen), de ehhez az is szükséges, hogy ne csak örökké a megdélhetes gondjai nyomják vállalkat, hanem a folytonos szellemi önművelődés által ama szellemi vezeték magaslatán álljanak.

A nőnevelésnél nézzük, mit tesznek az ev. püspökök, kik sajnos, csak nézik, mert nines meg miből partolják e nemes célt, de reméljük, hogy fog jönni az az idő, a midőn az ev. püspök is nem lesz kénytelen nézni, mit tesznek mások (éljen) s az egyetemes egyház a kormány által az államtól nyert adományokkal fogja a magunk céljait, a melyek nem ellenkeznek az államcél, pártfogolni.

Engedjék meg, hogy köszönetem nyilvánítsam azon áldozatért, a midőn a parlamentben vívott hosszú esaták után pihenés helyett az egyház javára szenteli idejét. Aldja meg a magyarok istene! (Hosszantartó lelkes eljenzés.)

Ennek utána Zelenka, dr. Pauk németországi generalsuperintendens felé fordult s meleg szavakkal üdvözölvén a köztünk megjelent nagy egyházi tekintélyt, Dr. Pauk így felelt: Más nyelven beszélünk, de együtt érzünk önnel, mert közös az ellenség és közös a védőnk is; „s kérdés, hogy ki az, a Jézus Krisztus az.” — Engedjék meg végig hallgatnom kerületi gyűléseket, bár nem értem, mert előttem idegen nyelven van mondva, de szívemmel és érzelmekkel hűn fogom kísérni tanácskozmányaikat.” (Lelkes eljenzés.)

A gyűlés megnyitása s a vendégek üdvözlése után elkezdődött az érdemleges tárgyalás és tanácskozás, a mely délutáni 2 1/2 óráig tartott; a mikor is a Husz-park tágas éttermébe gyűltek össze az egyházi atyak, világi vezérek és közel és távolból összegyűlt vendégek, erőt gyűjtendő a délutáni 5 órakor kezdődő további tanácskozásokra.

Az asztal felett nem egy szép és tartalomdu köszöntő hangzott el, a melynek minden szavából és hangjából, mint az arany csillogott a valódi hazafias és egyházas szellem.

A felköszöntők hosszú sorát Pécsy Tamás a királyra mondott felköszöntőjével kezdte meg. Utána Markó Sándor kerületi jegyző Péchyre, Marton János kerületi jegyző Zelenkára, Megemlítenő különösen dr. Pauk beszéde még, ki remek előadással, gyönyörű felköszöntőt mondott Péchyre és Zelenkára, összehasonlítván őket Moltkeval és Bismarekkel.

Ebéd után 5 órakor ismét a templomba tért vissza a kerületi közgyűlés a félbe hagyott tanácskozások folytatására és folyt nagy hévvel egészen 8 óráig.

Másnap, augusztus 21-én, reggeli 8 órától délután 2 óráig tovább folyt és végződött be a tanácskozás.

Kellemes meglepetést szűlt Baltik dunáninneni ev. püspök megjelenése, ki is Péchy üdvözlése után következő jelentőségű szavakkal köszöntö meg az iránta tanúsított figyelmet és elismerést.

„Fogadja kegyelmes uram mély köszönetem azon engem meglepő becsülésért, melyet a főtiszteletű tiszai egyházkerület ülésének nevében szerény személyem iránt kifejezett, valóban engem, a ki mint magán személy iránt gyűléseken megjelenni, nagyon kellemesen lepett meg ezen megtisztelő elismerés, annyival is inkább, hogy működésemmek kezdete a tiszai egyházkerület határozataival összefügg, és adja isten, hogy ezután is ugy működjenek és én éppoly iparkodni fogok a kötelek a

testvér-egyházkerülettel fentartani.” (Hosszan tartó lelkes eljenzés.)

Gyűlés végeztével Valkó gölniczbányai egyházfelügyelő jövö évre Gölniczbányára hívja meg a kerületi közgyűlést, a mit a kerület tudomásul vett.

Zelenka buzgó imádkozása alkalmával a kerület felállva adott hálát az Ur azon kegyelmeért, hogy minden szépen a maga rendjén folyt le.

Gyűlés után közeledre a tegnapi helyre gyűlt össze az egyház színe-java, hol nem egy jelentőségű tósz hangzott el az egybegyűlt ünneplők ajkáról.

Többiekre nézve reméljük, hogy e gyűlés lefolyásáról még bővebb tudósítással is szolgálhatunk olvasóinknak.

Törvénytörési esernök.

Szeptember 2-án — 1. Lopás büntetével vádolt Bodor Kupacs László elleni végtárgyalás. — 2. Súlyos testi sértés büntetével vádolt Filiczki János elleni végtárgyalás. — 3. Halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Barkai János elleni végtárgyalás.

Számadás

Méltóságos Pelsőzi Hámor László főispán ur beiktatási ünnepélye alkalmából Gömörvármegye közönsége által Rimaszombatban, 1891. június hó 3-án tartott bál kiadása és bevételeiről:

Bevétel:

114 bálbizottsági tag közül 10 frt részvénydíjat befizette 105 tag és pedig: Ambrózy József, Bélik Iván, Bornemisza Elemér, Basilidesz János, dr. Bernát István, Császár László, Czibur Pál, Diószeghy Zsigmond, Draskóczy László, Ebeczky Elek, Fáy Barnabás, Fáy István, Fáy Viktor, Farkas Abraham, Farkas Zoltán, Farkas Gyula, Feledy Ferenc, Fekethe Nándor, Fornét Gyula, Gömör Olivier, Glosz Arthur, Gundelfingen Luczián, Groó Vilmos, Hámor Aladár, Hámor Zoltán, Hámor Antal, Hámor Árpád, Hámor József, Hanvay Aladár, Hanvay József, Hevessy Barna, Hevessy Bertalan, Hevessy László, Hevessy József, ifj. Hegyessy Sándor, Horváth József, Horváth Árpád, Institoris Endre, Jurasko Jakab, Knöpfler Károly, Kubinyi Aladár, Kubinyi Bertalan, Kubinyi Andor, Kubinyi Manó, Kubinyi Géza, Kuna Aurél, Lengyel Sámuel, br. Luzenszky Henrik, Ledniczky Péter, dr. Löcherer Tamás, Máriaassy László, Máriaassy Barna, Máriaassy Gyula, Madarassy Dezső, Medveczky Sándor, Mihalik Dezső, Molnár Lajos, Molnár József, Nehrer László, Nehrer Gyula, br. Nyáry László, Osváth Dániel, Polgáry Károly, Putnoky Mór, Porubszky Imre, Ragályi Gyula, Ragályi Ferenc, Ragályi István, Radvánszky Károly, Radvánszky Kálmán, Ruthényi Béla, ifj. Szabó László, Szakall Ferenc, Szakall Andor, Samarjay János, dr. Szabó Sámuel, Szelezky Dénes, Szelezky Zoltán, Szelezky Árpád, Szeifert Antal, id. Szentiványi Géza, ifj. Szentiványi Géza, Szentiványi Árpád, Szentmiklóssy István, Szentmiklóssy Kálmán, Szentmiklóssy Béla, gr. Serényi Béla, Szilárdy Béla, Szontagh Zoltán, Sztaniszlavszky Adolf, Szeredinszky Sándor, Stefancsek Károly, Szontagh József, Török Bálint, Török Gyula, Tomesányi László, Tomory Géza, Tornallyay Dezső, Vajda András, Vajda László, Vajda István, Vattay Antal, Walter Gyula, Weith Béla, Záborszky István. Összesen 1050 frt.

A bizottsági tagokon kívül 10 frt részvénydíjjal hozzájárultak még a báli költségekhez: Fáy Gyula, Fáy László, Fornét Jenő, Máriaassy Andor, Madarassy Gyula, Tornallyay Zoltán, Tornallyay Árpád. Összesen 70 frt. Főösszeg 1120 frt.

Kiadás:

1. Báli esokrok, rendezői jelvények s azok elhozatala	203.— kr.
2. Czigánynak	150.— kr.
3. Városi kertésznek virágdíszítésért	136.40 kr.
4. Női táncrendek	220.30 kr.
5. Terem fényezése, díszítése, helyiségek kitararítása	187.73 kr.
6. Bélyeg és távirati díjak	24.95 kr.
7. Meghívók és borítékok	79.70 kr.
8. Tükrök használati díja	5.60 kr.
9. Meghívók címzése	5.— kr.
10. Hajduknak éjjeli szolgálatért	10.— kr.
11. Elnöki aprólékos kiadások	15.— kr.
Összesen	1037.68 kr.

Összehasonlítás:

Bevétel	1120.— kr.
Kiadás	1037.68 kr.

Maradvány . 82.32 kr.

Azaz nyolczvankét forint 32 kr.; mely összeg a „Gömör-megyei magyar közművelődési egyesület” pénztárába hiánytalanul lett beszolgáltatva.

Kelt Rimaszombatban, 1891. aug. 25.

Ragályi Gyula, b. b. elnök.

Máriaassy Gyula, Diószeghy Zsigmond, b. b. alelnök.

Lengyel Sámuel, Fornét Gyula, b. b. pénztárnok.

Iskolai értesítés.

A rimaszombati községi elemi- és polgári iskolában az 1891—92-ik tanévtől a tandíj, beiratási- és tanszer-illetmény következőleg állapított meg:

Ugy az elemi fi- és leányiskolák összes osztályaiban, mint a polgári leányiskola első és második osztályában helybeli tanköteles gyermekekért 3 frt, vidékiért 6 frt évi tandíj. — az elemi iskolák mindkét nembeli növendékeitől 1 frt beiratási díj és 1 frt tanszer-illetmény vétetik. — a beiratási díj egyszermindenkorra fizettetik.

A polgári leányiskola 3. és 4-ik osztályának növendékei, ha helybeliek 20 frt, ha vidékiek 40 frt évi tandíjt s ezen felül minden osztályban 2 frt beiratási és 2 frt tanszer-illetményt fizetnek.

A teljesen vagyontalan szegény gyermekek tandíjelengedésért és tanszerekkel ellátásért sze-

is megmondotta, hogy „önös a világ!” egy hitvány házmesterné mért ne tartozhatnék épen a legönzöbök közé?! (könyörgve) Istenem! Atya Ur Istenem! ne büntess engem megdöbbenő haraggal! . . .

(Kétségbeeséssel) Már biztosan életveszélyben van a sódárom. Ily sokáig nem jön! Ez lehangelő, ez megörjítő! Nem, a betyárnak nem adok semmit. Hogyisne! A multkor is erővel kérte a félhavi kvártély-pénzt. mert ha nem, ugymond: butoraimmal együtt kilök. (Csipős sarkasmussal.) Haha! Butoraimmal? Mikor csak egy szakácskönyv és egy esernyő a butorom.

Igenis! A szakácskönyv!
Ez az én legélvezetesebb olvasmányom. Képzetben elkészíteni, enni azokat a kedves, szulirozott halakat, rántott csirkéket és (sóváran) foghagymás róstélyosokat, lehet-e ennél nagyobb kéjelgés? Nagyobb, legfeljebb a tényleges evés lehet. Tényleges evés?! Oh van-e ennél kedvesebb jelzős főnév?! Füstölt sódar! Oh lehet-e ennél poetikusabb kifejezés a magyar nemzet imádott nyelvén.

Nincs!
És most ez a megtestesült poesis tulajdonomná leend.

Oh mint fogom élvezni a találkozás gyönyörét. Egyesülni, egy testté fogok vele olvadni. De a házmesternének nem fogom nyilvánítani szertelen örömet. A legresignáltabb phlegmával fogom neki mondani: Helyezze el az asztal tetejére. Nem, így megtudná, hogy örülök. Egyszerűen ezt fogom neki mondani: Tegye az asztalra! Még így is sejtethet valamit, pedig nem jó, ha az ember gyengéit ismerik, mert az (önhíten) tekintélyének rovására megy fel. Nem akarom. Így ezt fogom a házmesternének mondani: (félvállról.) lökje le valahova!

Igen, így lesz jó. S a házmesterné távozása, az ajtó bereteszelése után felragadom a méltatlan helyről izmos karjaimmal s a legkéjesebb érzésnek fogom magam átadni.

(Kévélyen.) Ugyan van-e jelen pillanatban boldogabb ember Pesten? Nem hiszem, nem tudom elhinni. . .

Veklim van. Épen akkor vettem, midőn az irodából jöttem haza ebédelni. Szinte borzadok, ha elgondolom, mily sovány, hitvány ebédem lett volna a megváltó sódar nélkül, de így sódárom is van és ebédem fejedelmi leend.

Vajjon melyikből egyem először? A sódarából vagy a kolbászból?

„Melyiket szeretem, melyiket szeretem?”
Mind a kettőt. Ha a sódarából eszem először, a kolbász nemcsak hogy meg fog apprehendálni, hanem akkor talán annvit ennek a sódarából, hogy a kolbászból már nem tudnék enni. Pedig a legmagasabb fokú élvezetben akarván kéjelegni, szükséges, hogy mindkettőből egyem. Ha a kolbászt kezdeném meg, úgy a sódárt blamirozom, ezt pedig — igen szelíd ember lévén — nem akarom. (Kétségbeesve.) Mit csináljak, mit csináljak? (Mély pathoszal.) Ur, ki fent uralkodol, lélek, ki dobbantod szívemet, lelkiismeret, ki bennem lakozol, óh verd el tőlem idegtépő, megborzasztó gondolataimat, ragadj ki a Seillák és Charybdisek közül, adj jó értelmet, hogy differenciát tudjak eszelekedni a jó és rossz, a nemes és aljas dolog, a sódar és kolbász között. De hiszen a sódar is jó, a kolbász is jó, így differenciát nem lehet közöttük tenni, s ha nem lehet, miért enném egyiket előbb, a másikat később? (Mély meggyőződéssel) Egyszerre fogom enni őket.

(Kényesen.) Vendel! hisz te roppant okos ember vagy! Ime e rettentő bajból kijutni ez egyetlen expediens létezett és te megtaláltad azt az egyetlen expedienst, mert így élvezted is kettős és teljes lesz és nem blamirozod egyiket sem, sem a sódárt, sem a kolbászt. Istenem, ezeknek az üdvözítő, megváltó kedvenceknek megsértése mily óriási hálátlanság lenne részemről.

Apropos! Hálátlanság. (Megdöbbenve.) Ur Isten, mivel háláljam meg e leirhatatlan hatású és jótékonyágú pakkot a kedves, a bájos, az egyetlen Demi bácsinak? (Kis szünet, mély gondolatokba merülve.) Heuréka! — kiáltott fel egy régi felesérről. — Tudom már. Jöjjakott verseimből fogok neki küldeni egy kötetet. Igen! Ma verselni fogok. Verskötetemben jöjjakott állapotomban szerzett vers nines ugyan, mert jöjjakott állapotom emlékezet, évek leforgása óta nem volt, vagy ha volt is, akkor nem verseltem. De ma jöjjakott állapotomban fogok verselni s meglepem vele az éhes verseimet éhesen váró világot és Demi bácsit. Azaz hogy miért ép így? Ki tudja, jöjjakva tudnék-e költeni, meg aztán mi haszna lenne abból Demi bácsinak, ki (irigyen) mindig jól van lakva. Egyszerűen éhes verseim rémesebbjeiből fogok neki küldeni, így talán megint megesk a szíve rajtam és megint fog küldeni (ellágyulva) sódárt és kolbászt. (A lépcsőn kopognak.)

Ah! a lépcsőn kopogás hallatszik. A nagy sódar jön hozsánna, hozsánna, zengem e mondást előtte-utána. Maga az házmesterné?

(Az ajtóhoz ugorva.) Óh kedves, aranyos házmesterném nekem, lebbenjen be homályos szobámba; megfűstölt sódar, jöjj, óh jöjj a kebelemlre!

(A házmesterné az ajtón ledobja a sódárt Vende-lünk óriási kétségbeesésére.) Így kell-e téged látnom porba hullva, óh hatalmas sódar? (Villámgyorsan ragadja fel.) Jer, óh jer ide a szívemre, kedves, aranyos sódárom nekem, irtóztató éhségem elűzője te!

(Hirtelen borzasztó szag csapja meg az orrát.) Mi ez? Talán a karbolos grossette-ek kétségbeeséjében fekete szája nyílt ki? Talán a borzasztó esalódás ringat elrettentő ölen? (Kibontva a sódárt, kétségbeesve, mély lemondással.)

Meg van romolva.
Két hétig hevert a görömbölyi postán, s erjedésbe ment, elveszett, gonoszul vészelt el életem reménye; az idő, a nyomorult postahivatal lesodorta ábrándos reményeim piros szirmu virágait. (Idegtépő resignációval törede-zeve.) Hatalmas sódar, illatos kolbász Isten, Isten ve-le-tek! (elájul s hanyat esik a padlón.)

J u h á s z L á s z l ó.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Reich Jenő

1-3

gabona bizományi üzlete és nagykereskedése

Budapest, V Mérleg-utca 12. sz. a az „Európa” szálloda mellett.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a következő gazdasági és iparcikkben mint:

Valódi oliva

Belföldi saymentes

Orosz Baku

Ásvány

Orso

Vulkán

Thevot-féle sűrű

Valvoline

Pálma

Hengerkenő

Petróleum valódi amerikai

Császárofej valódi amerikai

Kocsikenőcs

Carbolineum

Karbolpor

Portlandi és Román Cement

Kekko, páczolásra

Gabona és lisztes zsákok

Vízmentes ponyvák

Repezeponyvak

stb. stb. a legjobb minőségben jutányos árak mellett. Árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint, rimaszombati országos vásár alkalmával, a vásártéren délelőtt 10 órakor több 1 $\frac{1}{2}$ éves bika, — 1 $\frac{1}{2}$ —2 éves üsző és mustra tiszta vérű simmenthali fajta tehének árverés útján el fognak adatni.

A rimaszombati m. kir. földmives iskola igazgatósága.

Nemesi birtok bérbeadás.

Gömörmegegyében egy, a vasúti állomástól 1 $\frac{1}{2}$ órányira fekvő 1045 hold területű, lakó- és gazdasági épületekkel ellátott nemesi birtok hatévre, esetleg többre is, hasznóbérbe adatik.

Bővebb értesítést ad **Molnár József** ügyvéd Rimaszombatban.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Szijjártó-utca 44-ik szám alatt — az ev. ref. templom mögött — az első emeleti lakás, mely 5 szobából, konyha, kamra, pineze, fatartó, padlás és zöld-séges kertből áll, folyó 1891. évi november 1-től bérbe kiadó. — Értekezhetni **Majomy József** tulajdonossal ugyanott.

Egyetlen kísérlet mindenkint meggyőzhet, hogy a

csakugyan a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

minthogy az — mint semmi más szer — esodálatos erővel és gyorsasággal **mindenféle** rovar elpusztít, úgy hogy annak nyoma sem marad! — Legalkalmasabban úgy használhatni, ha a Zacherlin-féle szórótokból hintik szét.

A Zacherlint semmi esetre sem szabad közönséges rovarporral összetéveszteni, mert Zacherlin egy sajátos különlegesség, mely sehol és sohasem kapható másképpen mint

ZACHERL J. névvel ellátott lepecsételt üvegben

aki tehát ZACHERLINT kér és valami rovarport papírzacsóban vagy dobozban elfogad, az bizonyára mindenkor rá van szedve.

Valódi minőségben kapható:

Rimaszombatban: Stech Kálmán, Tibély S. A., Hamaliár Károly, Liszka József és Dickmann Arminál.

Jolsván: Czibur Emil és Hoffmann Miksánál.

Nyustján: Groszberger Miksánál.

Nagy-Róczen: Dedinszky J. gyógyszerésznél.

Tiszolczon: Politzer Miksánál.

Tornallyán: Urszinyi Zsigmondnál. 8—12

Pelsóczon: Pártos Miklósánál.

Putnokon: Fekethe Nándor gyógyszerésznél.

A „Pesti Hirlap” 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicisztái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői, habár havonként ujtják is meg az előfizetést,

karácsonykor ajándéku kapják a „Pesti Hirlap” nagy képes naptárát.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 14 frt. — Fél évre 7 frt. — Negyedévre 3 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt 20 kr.

➔ Rendes zenemellékletek. ➔

6—*

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V-ik kerület, Nádor-utca 7-ik szám.